

การดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย
ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

The Process to protect right of Injured Person
In the Anti-Money Laundering Act

โดย

สรญา แสนโคตา
Miss Soraya Sansoda

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2550

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะนิติศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวสรญา แสนโสดา

เรื่อง

การดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย

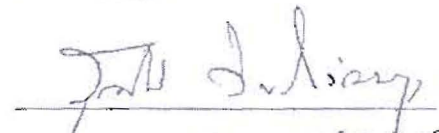
ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2550

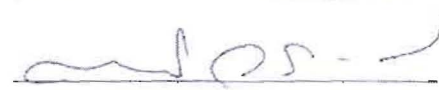
ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

กรรมการวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์)

กรรมการวิทยานิพนธ์

(นายสุรศักดิ์ ตริรัตน์ตระกูล)

บทคัดย่อ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยนำมาตรการยึดหรืออายัดทรัพย์สินทางแพ่งมาบังคับใช้เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน ดังนั้นอำนาจที่เกิดจากพระราชบัญญัตินี้จึงต้องถูกตรวจสอบอย่างรัดกุมที่สุด เนื่องจากเป็นอันตรายต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง จึงมีบทบัญญัติว่าด้วยการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 49 วรรคท้าย ซึ่งบัญญัติว่า "...ถ้ามีเหตุสมควรที่จะดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่กำหนดความผิดฐานนั้นดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายก่อน" โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นต้องการให้บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาได้รับการเยียวยาและชดเชยค่าเสียหาย อันเป็นการคุ้มครองสิทธิในเรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เสียหาย อันเป็นสิทธิในทางแพ่ง

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาผู้เสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพิจารณาถึงสิทธิของผู้เสียหายที่ได้รับการคุ้มครองและลักษณะของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แล้ว การที่กฎหมายบัญญัติให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการกับทรัพย์สินย่อมเห็นได้ว่า การพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ของ "ผู้เสียหาย" นั้นควรพิจารณาในแง่ของการได้รับความเสียหายอย่างแท้จริงจากผู้กระทำความผิดอาญา ซึ่งก่อให้เกิดสิทธิในทางแพ่งแก่ผู้เสียหายในการได้รับการชดเชยค่าเสียหาย ฉะนั้นจึงไม่ได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ของ "ผู้เสียหายในคดีอาญา" ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ของการให้สิทธิในการเริ่มต้นฟ้องคดี แต่ในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในส่วนนี้คือการที่กฎหมายต้องการให้ผู้เสียหายได้รับการชดเชยค่าเสียหาย

ส่วนปัญหาในขั้นตอนของการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายนั้นในชั้นของพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. กล่าวคือ เมื่อมีการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้แล้ว และปรากฏว่ามีเหตุสมควรที่จะต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายก่อน เลขาธิการจะดำเนินการส่งเรื่องดังกล่าวกลับไปให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดความผิดฐานนั้นเป็นผู้ที่จะดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายต่อไป ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ไม่สามารถที่จะ ดำเนินการให้เสร็จไปในขั้นตอนเดียวในกระบวนการตามพระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และในทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. ในปัจจุบันนั้น เมื่อมีการดำเนินการกับทรัพย์สินในความผิดมูลฐาน และมีผู้เสียหาย หรือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดอาญาอันเป็นความผิดมูลฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. มิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 49 วรรคท้ายก่อน แต่ได้ดำเนินการส่งเรื่องดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องขอต่อศาลให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป โดยให้ผู้เสียหายในความผิดมูลฐานนั้นได้รับการคุ้มครองสิทธิโดยการยื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีดังกล่าวเพื่อขอให้ศาลนั้นคุ้มครองตามสิทธิของตนตามมาตรา 57(1) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งผู้เสียหายจะต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อันเป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแก่ผู้เสียหาย แต่หากมีการดำเนินการให้ผู้เสียหายในความผิดมูลฐานนั้นได้รับการคุ้มครองสิทธิให้แล้วเสร็จไปในชั้นตอนเดียว และกำหนดให้ผู้เสียหายในความผิดมูลฐานนั้นสามารถที่จะยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนได้ในชั้นศาล โดยการยื่นคำร้องเข้ามาก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายโดยสามารถดำเนินการได้ในชั้นตอนเดียวเพื่อให้ศาลพิจารณาไปพร้อมกับคดีการดำเนินการกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและไม่เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้เสียหาย โดยให้การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายนั้นสามารถที่จะคุ้มครองสิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้เสียหาย เพื่อให้ผู้เสียหายในความผิดมูลฐานมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่ชัดเจนอันจะเป็นหลักประกันให้เจ้าหน้าที่และองค์กรต่างๆ ตามกระบวนการยุติธรรม ให้ความคุ้มครอง

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งท่านได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ และตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียนจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่ให้ความกรุณารับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ วรรณบุญานันต์ และท่านสุรศักดิ์ ตริรัตน์ตระกูล ที่ให้ความกรุณารับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้ให้คำแนะนำ และคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นอย่างมาก ผู้เขียนจึงขอกราบพระคุณท่านอาจารย์ทุกๆ ท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาทุกท่านที่ช่วยให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ ตลอดจนเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่บ้างในด้านใดด้านหนึ่ง ผู้เขียนขอยกประโยชน์เพื่อบูชาพระคุณของบิดา มารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้แต่งตำรา และบทความต่างๆ ที่ผู้เขียนใช้ในการศึกษาค้นคว้า และหากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขออภัยไว้แต่ผู้เดียว

สรญา แสงโสภา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2550